

11/10/2021

ה' בתשרי ה'תשפ"ב

לכבוד

חברי ועדת הכספים

הנדון: כשלים בפרק ח' להצעת חוק ההתייעלות הכלכלית בעניין מיסוי שותפויות וקרנות השקעה

בשם ארגון לובי 99, הלובי של הציבור, ברצוננו להציג את עמדתנו להצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"א (מ/1443) – פרק ח': "מיסוי שותפויות וקרנות השקעה". סימן ג': קרנות השקעה ("הצעת החוק").

הצעת החוק המונחת על שולחנכם מעניקה למשקיעים זרים הטבת מס רחבה, ללא הגבלת זמן, ללא מגבלת סכום, וזאת מבלי לבחון את התועלת הצפויה לצמוח למשק ממתן הפטור. לפיכך, עמדתנו היא שיש לערוך בהצעת החוק את השינויים הבאים:

1. יש להפוך את הפרק המדובר בחוק להוראת שעה שהשפעתה תבחן כל שנתיים;
2. יש להוציא מתחולת החוק הטבות שבהכרח לא תורמות לצמיחת המשק ולהגביל את גובה הפטור בסכום קבוע;
3. יש להוציא מתחולת החוק משקיעים זרים הרשומים במקלטי מס.

והכל כמפורט להלן:

בעיות בנוסח הנוכחי של הצעת החוק

1. מתן הטבה ללא בחינת התועלת למשק הישראלי

הפרק הנידון הוא למעשה עיגון בחוק של הטבות מס למשקיעים זרים השותפים בקרנות השקעה, הניתנות מאז שנות ה-90, במסגרת אישורים פרטניים מכוח סמכות שר האוצר.

ב-2017 קבע מבקר המדינה כי "לא נעשתה בחינה על ידי הממשלה בדבר התועלת למשק הישראלי מהטבות המס הגורפות הניתנות לכל אחד מסוגי קרנות ההשקעה. לא נבדק, בין היתר, מהי תרומתן של הטבות אלה לשוק העבודה, האם חל בעקבותיהן גידול בהשקעות בפריפריה וכיו"ב".¹

למעשה מדובר בהצעה שמעגנת בחוק פרקטיקה פסולה של מתן הטבות מס במיליארדים ואפילו בעשרות מיליארדים, ללא בחינת התועלת למשק וללא קביעת קריטריונים ברורים מראש הניתנים למדידה בדיעבד.

עוד נציין, כי בפני ועדת הכספים הנדרשת לאשר את החוק, לא הוצגה כל בחינה של התועלת שצמחה למשק הישראלי כתוצאה מהטבת המס, בהיקף של עשרות מיליארדי שקלים, שמוענקת מזה עשרות שנים.

¹ מבקר המדינה, דוח שנתי 68א. מיסוי קרנות הון (185). כאן

2. תחולה רחבה מדי של הטבות המס

הטבות המס המדוברות ניתנו תחילה לקרנות הון סיכון בלבד, על השקעה בחברות בתחילת דרכן. עם הזמן, ללא סיבה ברורה, ניתנו ההטבות גם על השקעה של קרנות השקעה פרטיות בחברות בוגרות.

הרחבת התחולה על השקעות בחברות בוגרות, אפשרה לקרנות ההשקעה לקבל הטבת מס על השקעה במניות בלבד (השקעה פיננסית), ללא השקעה במכונות ופיתוח, ביצירת מקומות עבודה חדשים וכיו"ב. וזאת, ללא כל הוכחה שהדבר מוליד תועלת כלשהי למשק הישראלי.

לשם דוגמה ניתן להסתכל על המקרה של קרן ההשקעות אייפקס. הקרן רכשה מניות של חברות בגירות, העלתה מחירים, פיטרה עובדים, משכה דיבידנדים ושלמה מס זעום כתוצאה מהטבת המס לקרנות השקעה².

3. מתן העדפה למנהלי קרנות זרות

הצעת החוק כוללת קביעת מס מופחת על 'דמי הצלחה' המשולמים בקרן זרה, כאשר לא קיים כל קשר בין הטבת המס שמקבל מנהל ההשקעות, לבין עצם ההחלטה של המשקיעים להשקיע את כספם בישראל.

דמי הצלחה הוא תגמול אשר נהוג להעניק לגוף המנהל את ההשקעות בקרן מעבר לדמי הניהול, וזאת בשל הצלחתו בהשגת רווח העולה על סכום מסוים שנקבע. כלומר, על ביצוע עבודתו בצורה מוצלחת. למעשה, מדובר על הכנסה מהענקת שירותים ולא מהשקעה. קרי, השתכרות מעסק ומשלח יד או מעבודה.

הטבת המס המוצעת עתידה ליצור אפליה בין מנהלי קרנות זרות למנהלי קרנות שהם מושקע כסף מקומי. אפליה זו עלולה להסיט מנהלי השקעות לקרנות הזרות ולפגוע לאיכות הניהול של הכסף המקומי – קרי כספי הפנסיה של הציבור.

4. הפיכת ישראל למקלט מס

הצעת החוק לא מבחינה בין משקיעים זרים ממדינות הנמצאות תחת אמנת מס בינלאומית, המשלמים מס במדינת מושבם, לבין משקיעים זרים הרשומים במקלטי מס ושפעילות ההשקעה שלהם כוללת תכנון מס כאמצעי להפחתת שיעור המס המשולם על השקעות חוץ ורווחי הון.

מתן הטבת המס למשקיעים זרים הרשומים במקלטי מס יכולה להוביל למצב בו מדינת ישראל תהווה כר פורה לתכנוני מס אגרסיביים שמטרתם התחמקות מתשלום מס.

² חולבים, מעלים מחירים ומשאירים אדמה חרוכה: מה בכלל תרמה קרן אייפקס לישראל? TheMarker. כאן

השינויים המתבקשים בהצעת החוק, על מנת להתמודד עם הכשלים שתוארו לעיל:

א. בחינת התועלת למשק

יש לקבוע את 'סימן ג': קרנות השקעה' לחוק כהוראת שעה המתחדשת מדי שנתיים באמצעות קבלת אישור וועדת הכספים. וכן, לקבוע כי אישור הוראת השעה ילווה בהצגת התועלות הנובעות למשק הישראלי כתוצאה מהטבת המס תוך הסתמכות על קריטריונים ברורים מראש והניתנים למדידה בדיעבד.

ב. צמצום הטבת המס להשקעות הון סיכון בלבד

יש לצמצם את הטבת המס הקבועה בחוק אך ורק לקרנות הון סיכון המשקיעות בחברות טכנולוגיות בתחילת דרכן, על פי הקריטריונים שנקבעו בחוק "האנג'לים", וכן להגביל את גובה הטבת המס. בנוסף יש למחוק מהצעת החוק את הטבת המס המוענקת על 'דמי הצלחה' (סעיף קטן 63כג(2)).

ג. תיעדוף משקיעים זרים

יש להגביל בחוק את הזכאות להטבת המס למשקיעים זרים הרשומים במדינות תחת אמנות מס בינלאומיות.

נשמח לעמוד לרשותכם בכל שאלה.

בברכה,

משה קאשי
אחראי תחום פיננסי
לובי 99

עו"ד לינור דויטש
מנכ"לית
לובי 99

